

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IV. ker., Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

Báró Bánffy beszéde

a szabolcsvármegyei Ujpárt alakuló gyűlésén.

Az Ujpárt vezérének folyó hó 19-én délután a „Korona“-szálló nagytermében elmondott beszédét az alábbiakban összevonva, minden hozzáfűzés és magyarázat nélkül közöljük. abban a meggyőződésben, hogy magyarázatra és méltatásra nem is szorul.

Báró Bánffy Dezső szerint ma nem az a lényeges, hogy a szövetkezett ellenzék keretein belül ki milyen párthoz tartozik, hanem az, hogy ki mily foku önzetlenséggel és elszántsággal tart ki veszélyben forgó alkotmányunk védelmében.

Egyébiránt negyvennyolc és hatvanhet a koalícióban nem ellentétes fogalmak s célszerűségi különbség az, ha ő, az Ujpárt vezére azt hangsúlyozza, hogy a meglevő törvényes alapon kiépíteni a nemzeti államot sokkal biztosabb, mint a meglevő alap félretolásával, egészen előlről kezdeni a munkát.

A koalíció a maga feliratában teljesen erre az alapra helyezkedett, ezen alapon követelte a teljes paritást a hadseregben és külképviseletben, önálló gazdasági berendezkedést s oly belső reformokat — beleértve a választói jognak tetemes kiterjesztését is — melyek alkalmasak lesznek arra, hogy nemzetünk cul-

turalis és gazdasági tekintetben felvirágozzék — és oly mértékben megerősödjék, hogy ugy erkölcsi, mint anyagi függetlenségét biztosíthassa.

Az Ujpárt programjában benne van az általános titkos, közsegenként való választói jog s ezért nem érti a szocialisták ellenséges magatartását éppen ezzel a párttal szemben.

Elismeri, hogy az általános titkos szavazati jog követelése jogos; de nem jogos az, hogy akik ezt a jogot követelik, oly pártnak és oly kormányának álljanak szolgálatában, amely kormány azt tekinti hivatásának, hogy az alkotmányt minden erkölcsi értékét tönkre tegye, a parlament szuverénitását aláassa és azt nemzetellenes befolyásoknak hűséges szolgálójává tegye.

A szocialistáknak joguk van parlamenti pártot alkotni, de jogok csak alkotmányos államban vannak, s igazi alkotmányosság és parlament függetlensége nélkül minden jog üres, tartalmatlan, — Hiába is támogatják a szocialisták a mostani kormányt, mert ez a kormány keletkezése és cselekedései szerint teljesen alkotmánytlenes s mint ilyet, az előbbutóbb elkövetkezendő igazi alkotmányos korszak minden intézményeivel és igéreteivel egyetemben elfogja söpörni.

A választói jog megadandó, de ugy, hogy e mellett a magyar nemzeti érde-

kek teljes mértékben megóvassanak, ne pedig feláldoztassanak.

Ugyancsak a magyar nemzet létérdeke követeli, hogy a koalíció feliratában s az Ujpárt programjában foglalt nemzeti követelésnek megvalósuljanak, s meg is kell valósulniok, mert a nemzet érdeke, mely minden érdeknél előbbrevaló, megvalósulásukat követeli s a hatvanhetes kiegyezés ehhez meg is adja a törvényes alapot.

A kormány is ígér sok szépet: nemzeti közoktatást, az 1848. évi XX. törvények végrehajtását, a kisbirtokosok s az ipar védelmét, tisztviselők fizetésének s a munkás viszonyoknak rendezését, általános titkos választói jogot, csak hogy igéreteinek teljesítése előtt, már cserébe kéri érte alkotmányunkat s a nemzeti jogainkról való lemondást.

A kormány azonban még ha akarná is ezeket az ígéreteket teljesíteni, akkor sem tehetné, mert a tőle ígért belreformokhoz nagy anyagi áloozat kell. A kivándorlás ellensúlyozása, a telepítés kérdése, a munkahiány megszüntetése és számos hasonló reform keresztülviteléhez annyi millió kell, hogy azokat a nemzeti mai gazdasági viszonyai mellett előteremteni lehetetlen.

Mig pénzünk Ausztriába vándorol s az osztrák iparral szemben csak piac és gyarmat leszünk, addig csak egyre sze-

T A R C A.

Menyus az életmentő.

Álmosan esős őszi délután volt . . . Resignáltan szipákoltam két méter hosszú ruddal (francia nyelven szárral) kibővített csibukomból. Ha memoriám nem csal, ép egy találmányon törtem a fejemet, mely arra lett volna hivatva, hogy a hónap 10–15. táján heti álomba merítse a jogász népséget — mely idő alatt ment legyen minden emberi bűnös kívánságtól, csak elsején köszöntesse be az áldásteli feltámadást. Már-már kész voltam a tervvel, sőt ha jól emlékszem ép valamelyik szabadalmi vállalat irodájába akartam rohanni, midőn a legnagyobb bosszúságmra hangos kopogás hallatszott a külszinről.

— Tessék! — Kiáltottam kesernyésen.

— És ők, a dicsők betessékelték; hárman valának, a vitézek: a sirva-vigadó, bitang Szuhay, az örökké philosopháló Borostyánkőy és Aurélka, a Sárosi Aurélka. (Nem de, mélt-

tóztatik őt ismerni a Körte utcáról; őt a szőke haju, leány arcú dandyt, aki noha német származású, tekintettel a mai ex-lexes állapotokra, még csókot sem tud kérni az említett schwarcgeld nyelven szíve választottjától).

— Szervusztok . . . Hozott a rossz idő benneteket . . . foglaljatok helyet! . . .

— Nem lehet, — szól, a philosophus — sietünk.

— No, no, tán csak nem a tatár elől menekültök?! . . .

— Óh nem! . . . Hanem csak Menyus elől . . .

— Menyus, Menyus? . . . Mi a kánya?! . . . mi az ördög bujhatott ebbe a jámbor lélekbe?! . . .

— Semmi, kedves barátom, Lumpácus Vagabundus . . . hanem ő rögvést nálad lesz, hogy megakadályozza a párbajodat . . .

— Az én párbajomat — szoltam hülledzve . . . Te . . . néztek csak a szemem közé . . . Nem léptetek ti be az Alborák alatt létrejött „Söriszony“ c. egyesületbe, s vajjon nem most tettétek le ott a tudori vizsgálatot?! . . .

— Ne povedálj fiu! — szoltott Szuhay

. . . Értsd meg, hogy ő kétségbe van esve a ti duellatitok miatt . . .

— Ti? . . . most már igazán a lábamszárába kezdő át menekülni az eszem . . . . Ki az a második ti — kérdém megrémülve.

— Nohát Emil, te vadjogász . . .

— Emil? . . .

— No igen . . . amennyiben tegnap éjjel hajba kaptatok a „Hunniá“-ban — igyekezett bővebb magyarázatot adni Aurélka.

— Szent Atyám! — kiáltottam fel el-sápadva — mit akartok ti a gyomromba bebeszélni?! . . .

— Értsd meg már gimpli, hogy heccről van szó . . .

— Ahá, hecc! . . . Kötni' való zsványok, már majdnem a kinpadon éreztem magamat . . . Ej, ej, hát ismét beugratás?! . . .

— Hja fiacskám, tudod mit szokott mondani Starhenberg Jóska; a hecc, minde-nekelőtt! . . .

Ugy van, gondoltam magamban, a szabolcsi fiuknak egyeben sem jár az eszük; hanem az szent igaz, hogy fertelmesen lóvá tudják tenni az embert . . .

Egyszer meg is kérdezte egy pesti collegánk Szuhaytól, ha mind ilyenek-e a nyiri

Eisler Károly nyiregyházai

==== cipő, divat és rövidáru üzletébe megérkeztek rendkívüli nagy választékban az

ő s z i d i v a t c i k k e k

cipők, Zachariás keztyűk, csillag védjeggyel ellátott nyakkendők, valódi szőrme boák stb., stb.

gényedünk s az üdvös és feltétlenül szükséges belső reformok keresztülviteléhez szükséges pénzt semmi uton sem leszünk képesek előállítani s így a kormány igéretei mineen komolyságot nélkülöznek.

Kellenek igenis nagymértékű befektetések a munkahiány pótlására, szükséges az adóreform, a progresszív adórendszer alapján, a fogyasztási adóknak, amennyiben tényleges szükségleteket érintenek, alászállítása, szükséges a létminimum védelme, a munkásügy rendezése, a munkaközvetítés országos szervezése, szükséges a munkaadó és a munkás viszonyának országos törvényvel való szabályozása, a gyűlkezési szabadság megadása, szükséges, hogy az igazságszolgáltatás olcsóbbá tétessék, s a tisztviselők fizetése valahára rendeztessék s szolgálati pragmatika teremtessek.

Mindez azonban a kormány tervei mellett lehetetlen.

Ezerkilencszáztizenhétig akarják egyelőre elnapolni a gazdasági önállóság kérdését. Addig is egyre szegényedni fog az ország oly annyira, hogy akkorra talán már annyira nyakunkra nő az osztrák ipar és kereskedelem, hogy lehetetlen lesz vele felvenni a harcot.

Ezért nem szabad tagítanunk s ki kell tartanunk mai küzdelmünkben, mert gazdasági tönkremenetelünket csak az az önálló vámterület létesítésével leszünk képesek megakadályozni s csakis ezáltal vagyonosodhatik meg az ország annyira, hogy a jelzett belreformok keresztülvitelére anyagilag képes lesz.

A koalíció ezen az állásponton van s az igazság diadalmaskodnia kell. Az igazság elfogja söpörni a trón tájékaról a rosszhiszemű tanácsadókat, elfog jönni az idő mikor a király nemzet között helyre áll az egyetértés, mikor Budán önálló m. kir. udvartartás lesz s a nemzet az egyetértés jelében fog a felvirágzás, szellemi és anyagi megerősödésnek utján haladni.

A délutáni beszédnek szerves kiegészítését képezte báró Bánffy Dezső pohár-

köszöntője, melyben kifejtette, hogy bár az Ujpárt programjában benne van a közigazgatás államosításának követelése, ez azonban nem a mai viszonyokra szól, hanem arra az időre, mikor az önálló magyar nemzeti állam eszméje már megvalósult.

Ma a törvényhatóságok autonómiaja védőbástyája az alkotmánynak illetéktelen nemzet ellenes befolyások ellen. Mostani alkotmányvédő küzdelmünkben a törvényhatóságok állanak a legelső csatasorban s alkotmányos szabadságunkért való harcunkban ők vannak arra hivatva, hogy kitartásukkal, rendületlen hazafiságukkal és ősi alkotmányukhoz való törhetetlen ragaszkodásukkal kivívják az első döntő diadalt, mely után következni fog a többi sorra Poharát a törvényhatóságok kitarására és diadalára üriteti, hazafias szavaival méltó lelkesedést kelteve.

A szabolcsmezei Ujpárt megalakítása.

Vasárnap ment végbe Nyiregyházán a szabolcsmezei Ujpárt megalakítása. Nem célunk e helyen a pártra haramló szép feladat fontosságát fejtegetni, hanem helyete rámutatunk arra, hogy a Szabolcsvármegyében, valamint az ország különböző részeiben megnyilatkozó lelkesedés, a nemzeti jogokért folyó küzdelem melletti kitartás és politikai érett gondolkodás képezi zálogát a jobb jövő bekövetkezésének. Örömmel győződünk meg arról is, hogy a testvérpártok erősödését nem igyekeznek lehetetlenné tenni az ellenzék különböző árnyalatához tartozó választók, hanem a legnagyobb egyetértés áll fenn köztük. A véghez ment alakuló gyűlés fényesen sikerült. Az előkészítő bizottság tagjai sem vártak olyan nagy eredményt, mint aminőt az Ujpárt Szabolcsmezeiében elért — dacára annak, hogy előre is jól voltak értesülve a választók állásfoglalásáról. A szociálisták és a felbérelt napszamosok eredménytelenül igyekeztek a gyűlés lefolyását megzavarni, mely annak szépségéből le nem vont, hanem módot nyújtott a polgárságnak bebizonyítani azt, hogy nem csak szóval hive az Ujpárt programjának, hanem ha kell, erősebb eszközökkel is kész a hazát és a

nemzetet gyalázókat legszentebb kötelességeikre kitanítani.

Az igazán szép politikai ünnepélyről a következő részletes tudósítást hozzuk:

Előkészületek.

A rendező-bizottság elkövetett minden lehetőt, hogy a fogadtatás a párt nagynevű vezéréhez és a hazafiasságáról híres Szabolcsmezeihez méltó legyen. Lázás tevékenységet fejtettek ki heteken át az Ujpárt tagjai gróf Pongrác Jenővel, az előkészítő bizottság elnökével élükön. A függetlenségi és 48-as párt nevei is érdeklődéssel nézték a fejleményeket, akik Bánffyban a szövetséget ellenzék vezérbizottságának egyik erős oszlopát várták. De míg az ujpárti választók válllvetve munkálkodtak a Bánffy fogadtatásának fényessége érdekében, a szociálisták is szervezkedtek és igyekeztek a maguk számára a napszamosokat megnyerni. A Nepszavát, izgató nyomtatványokat osztogattak heteken át. A korcsmákban hirdettek az észbontó pálinka mellett a szociális tévtanokat. Kertész Bertalan főkapitány figyelemmel kísérte az eseményeket és amikor meggyőződött, hogy nem egyszerű politikai mozgalomról van szó, hanem a közbiztonságot veszélyeztető szervezkedésről, a törvény teljes szigorja szerint járt el. Vasárnap a budapesti, kiskvárdai és nyirbátori szociálista pártok küldöttei is megérkeztek városunkba.

Fogadtatás.

A rendőrség szokatlan intézkedéseket tett a nagy napra. Folyó hó 19-én már kora reggel az összes rendőrök szolgálatba állottak, a csendőrség és katonaság pedig készenlétben volt. A dél folyamán a városháza és a vasuti vendéglő udvarán egy-egy század huszárság állott fel. A csendőrség és rendőrség a vasuti állomás mellett helyezkedett el. A fél 2 órakor érkező debreceni vonathoz a polgárság ezrei tódultak ki. Megjöttek a szociálisták is, de látva a rendőrség nagy arányú intézkedéseit, kedvüket vesztették. A perronra akartak bejutni, de azt nem engedték meg a hatóság emberei. Zugolódva helyezkedtek el tehát a vasuti állomással szemben és ott várták báró Bánffy érkezését, akinek elibe Ujfehértóig gróf Pongrác Jenő vezetésével nagyszámu küldöttség ment. Ott, mint a megye határán, nagyhatású üdvözlő beszédet mondott g. Pongrác, hangoztatván, hogy Szabolcsvármegye lakossága örömmel várja az Ujpárt vezérét, pártállására való tekintet nélkül, mert mindnyájan tudják, hogy a most folyó nemzeti küzdelemnek egyik

fickók . . . Óh nem! — volt a válasz . . . mert jegyezze meg magának t. kartárs, hogy ez nem az emberrel született tulajdonság . . . Jó ízű humorral csakis a Samu bácsi tanítványai vannak megáldva . . .

Miután az ipsék az orromra kötötték, hogy véletlenül cserben ne hagyjam őket, eltávoztak. A következő pillanatban lépett be lakótársam, Károly, a szép fiu, kinek a nemes társasághoz való csatlakozása után íróasztalomhoz ülve, elővettem három papírral tele tömött borítékot s a halálra szántak reszkető vonásaival a következő hangzatos kifejezéseket pingáltam rájuk: „Feltámadunk“, „Annak, akit a legjobban szerettem“, s végre „Rendörkapitányság.“ Végezve a műtéttel, világ fájdalmas arccal vágtam magam ottmámomra, jelezve a tragikomoedia első felvonásának kezdetét . . . Rövid idő múlva kopogás hallatszott; Menyus lépett be rettenetes izgatottsággal az ajtón . . . A megpillantott borítékból megértve a helyzet komolyságát, rátért jövelele céljára, a békekövet szerepére.

— Nézd csak, kérlek szépen — mi értelmé van annak, hogy ti egymást agyon gyilkoljátok?!

— Ugyan Menyuskám, hagyjuk ezt . . . ennek meg kell történnie . . .

— Ugy van — contrázott a dologba Károly . . . Soha nem állnék veled szóba, ha elálnál a fegyveres megtorlástól . . . Az utcán korbácsolnálak meg . . .

— Csak bizd rám . . . keresztül lövöm a gazembert — adtam be a reconrát.

— Csak a szívébe, hogy tudóbajossá ne tedd — szólott a subcontra . . .

— Meg lesz öcsém, Pap János, meg lesz . . .

— Óh! — így — Menyus — nem tudok rátok ismerni . . . Ti rátok, akik oly nagy hanggal követeltétek a párban ellenes liga létrehozását . . .

— Hiába, öregem, ez csak elv . . . idealisztikus elmélet . . . a gyakorlatban más kép áll a dolog . . .

— Meg kell örülni! — kiáltott fel fájdalmasan megkínzott barátom . . .

Szó szót követett, és hova-tovább fogvacogva győződött meg róla, hogy nekünk, mint futó bolondoknak és elkéseregett ellenfeleknek hiába beszél, hiába könyörög . . . Hosszas tárgyalás után felállok, és jó színész

módjára tovább adva szerepemet, emigy kezdem szavalni:

— Hanem azért fiuk, jó volna még ma este egy bucsuzüllést csapni . . . de — folytatám tragikusan, le kell mondanom az agónis utolsó kívánságáról, — mert, hogy is mondja a spanyol: „Kein Spur, Kein Idae, Kein Geld“ . . . Hah! milyet villant erre a Menyus szeme:

— Ne törődj azzal édes barátom — kiáltott fel örömmittasan — . . . fizetem én az alkotmányos költségeket . . . fizetek én mindent . . . Ezzel elrohant, s pedig egyenesen ellenfelemhez, kit, mint mostanság mondani szokta, szintén sikerült megfognia . . .

Este összegyűlve a „New-York“-ba, a lehető legnagyobb szimulált meglepetés közepe tálaltuk egymást ugyanazon asztalnál Borostyánkővel . . . Mint egy francia bonne által nevelt párduc, oly vad szemforgatás által fűszerezve ugrottunk fel ugyanazon pillanatban, kérdőre vonandó Menyust, kinek csak nagynehezen sikerült lehetővé tennie, hogy háttal fordulva egymásnak, asztalnál maradjunk . . . Pengett a cimbalom, csendült a cintányér, bömbölt a nagy dob, sirt a

Szörme Boák

Kohn Ignác

divatáru üzletében

a legfinomabb kivitelig kaphatók

Városház-palota.

erős támasza érkezik hozzánk. Az Ujpárt tagjai pedig büszkeséggel fogadják, mert az általa kibontott és magasan lobogtatott zászló alatt akarnak tömörülni és a haza javára szolgálatokat tenni. Bánffy báró röviden válaszolt, melyben kijelentette, hogy szívesen jött a legmagyarabb vármegyébe, melynek lakossága méltóan viselkedik nagynevű őseihez. Az Ujpárt programja a magyarság megerősítését tűzte ki főcéljául és az egységes magyar nemzeti állam kiépítésére kell az erőket összpontosítani. Szavai nagy tetszéssel találkoztak.

Nyiregyházára báró Bánffyval érkeztek meg Szakács Zoltán, Szabó Károly és Dániel, László ujpárti orsz. képviselők és a pártnak számos kültagja. Bánffyhoz és a kíséretében levő képviselőkhez csatlakozott Debrecenben Debrecen város küldöttsége gróf Degenfeld József főrendiházi tag vezetésével, továbbá Sterma Dezső vezetésével a deési küldöttség.

Bagdy Imre az állomáson hosszabb és magas szárnyalású beszédet mondott, melyet körülbelül a következő szavakkal fejezett be: Nehéz idöket élünk. Mély bölcsesség, igaz hazaszeretet, gazdag tapasztalat kell ahhoz, hogy valaki hasznos szolgálatot tudjon tenni a hazának. Ezen jeles tulajdonságokat egyesíti magába Bánffy, akit szíve teljes melegevel üdvözlök. (Lelkes éljenzés.)

Bánffy báró válasza kíváncsan a következő volt: Meghívás folytán jelent meg a szabocsmegyeyi Ujpárt megalakítása végett. A pártszervezéssel egyidejűleg abba a keblemes helyzetbe jutott, hogy a nemzeti ellenállásról és a törvénytörő kormány működéséről is elmondhatja nézeteit. Az egységes magyar nemzeti államban látja összpontosulni a nemzet érdekeit, melynek megvalósításánál a többi mellékkérdések maguktól elesnek. Szerinte a 67-es alapon lehet a nemzeti államot felépíteni. Sajnosan jelenti ki azonban, hogy ez idő szerint nem lehet a kiépítés foganatosításáról szó, hanem az alkotmány megvédésére kell az erőket összpontosítani. Megköszöni a szíves fogadtatást, az Ujpárt ismeretes programja melletti kitarásra és az alkotmánynak az egyesült ellenzék állásfoglalása szerinti megvédésére kérte fel a megjelenteket. (Hosszas éljenzés.)

Bevonulás.

A Debrecen-felől érkezett vonat bejövetelekor a szociálisták igyekeztek a kijáráshoz közel jutni. A rendőrség eleinte megengedte azt, de később olyan erővel szorította őket vissza, hogy valósággal összepréseltettek. Így aztán az egynehány éretlen fiakó-

hegedű, bugott a kürt, egyre szaporodott az üres palackok száma; harsogott a kacaj, urrá lett a vad, a szilaj jókedv; ölelte-csókolta egymást cigány és diák, nemsokára pedig öntudattal vegyült öntudatlansággal jó magam is Emil barátomat, ő meg viszont engem a Menyus nagy öröme, ki borzasztóan boldognak érezte magát, ki diadalának érzetében lenézőleg nyujtotta kezét az üdvözlők táborának . . . Pirkadni kezdett . . . A banda lassan-lassan rátért Galilei tanának igazságára . . . „Epour si monve“ hallatszott itt egy bariton, ott egy mély basszus, és a derék Menyus zsebéből egy könnyzapporral kísért keservesen zokogó hang, megsiratva az elköltözött, a vissza nem térő, az örök idökre viszontláthatatlan garasokat . . .

A jó fiu másnap a mások fölött érzett fölényvel, büszkeséggel beszélt el tettét s a jó heccet, melybe bennünket beugratott, melylyel az egész compánia eszén túljárt . . .

Türelmetlen olvasó! Ha egy boldogságtól sugárzó arcot óhajtasz látni, úgy keresd fel az említett atyafit, és csak a Borostyánkőy contra Jüttner ügy lefolyásáról kérdezősködj tőle . . .

Bónis Ignác

ból álló had még éretlenebb cselekményeire nem került sor.

Amikor Bánffy a város diszfogatára felszállt, annyira hátra voltak szorítva a tüntetők, hogy csnk abcugolásuk hatott a pártvezérhez, melyet azonban a választók lelkes éljenzése csakhamar elnyomott.

Mintegy 50 fogatból álló sor élén gróf Pongrác Jenővel és Schlichter Gyulával a város disz kocsiján jött a városba Bánffy. Az egész uton folyton éljeneztek a választók, melybe elveszett a szociálisták zajongása. A Julia-malom mellett kövekkel kezdtek dobálni a magukról megfélemedezett szociálisták, kiknek tömege tulnyomólag mesterinasokból állott. Ekkor a kocsis sebesebben kezdett hajtani, úgy azonban, hogy a tüntetők képesek legyenek velük versenyt futni. A szociálisták becsapódtak, mert az egész uton nyargalva jöttek végig, ami azt eredményezte, hogy a beltéren, ahol nagyszabású abcugolást terveztek, a fáradságtól beszélni sem tudtak. A piactéren összegyűlt és mintegy 4—5000 főre tehető polgárság viharos éljenzéssel fogadta Bánffyt, melyet a szociálisták susogó „Le vele“-je megzavarni nem volt képes.

Az alakuló gyűlés.

A „Korona“ szálló erkélyre nyíló teremt foglalta el Bánffy és diszes kísérete. A teret a rendőrség és 16 főnyi csendőrség megszállva tartotta és ügyelt a közbiztonságra. 2 órától 3-ig tisztelgések voltak az ujpárt vezérének. Elsőnek tisztelgett Májerszky polgármester a város polgársága nevében. Fél háromkor jelentették a rendőrségnek, hogy a bezárva tartott diszterembe a szociálisták és a leitatott napszamosok behatoltak, azt csaknem megtöltötték. Valószínűleg alkulcsot használtak a felnyitott mellékajtóhoz.

A rendező bizottságot kellemetlenül érintette az eset, de rögtön kimondták: magukat a szociálisták cselekedetével befolyásolni nem engedik. Kinyitatták tehát az összes ajtókat, melyen a választó polgárság a szociálisták akadékoskodása mellett betódult a terembe. Három órákor gróf Pongrác Jenő megjelent az emelvényen és pár szót szólott. Fűlsiketítő abcugolás és fütyölés volt rá a felelet. Ez kihozta a polgárságot a sodrából, mely megkezdte a békétlenkedők eltávolítását. Természetes, hogy ez nem is ment szépszerével, hanem a botnak és tenyérnek is akadt dolga. Mintegy negyedóra múlva alig maradt tüntető a teremben, úgy, hogy az előkészítő bizottság elnöke, a polgárság zajos tetszése között megtarthatta megnyitó beszédét.

Hívó szavát — ugymond — meghallották az egész megyében, amelyet nem a saját személyének tulajdonít, hanem az általa hirdetett eszmék közhelyeslésének. (Ugy van.) Keményen elítélte a megtévesztett szociálistákat, akik a nyers erőszak alkalmazásával akarják a választók szabad akaratának megnyilvánulását befolyásolni. Amidőn megköszöni a megjelentek élénk részvétét, egy bizottságot kér kiküldeni Bánffy és a többi vendégek meghívására. Javaslatára kiküldték a Lázár Kálmán, gróf Degenfeld Pál, Jármly Miklós, Bagdy Imre és Martinyi Józsefből álló bizottságot.

Bánffy báró megjelenésekor a visszamaradt szociálisták szitkozódni kezdtek, akiket azonban kis számuk miatt pár perc alatt kilökdösött és elvert a hallgatóság. Erősebb közbeszólás hangzott el néha a beszéd folyamán is, de a zajongót hamarosan kívül tették az ajtón, vagy pedig csattanós feleletben részesítették a választók. Amikor a bennrekedt szociálisták látták, hogy zajongásuk elvész a helyeslés között, boszut forraltak. A kályhákba tüzet raktak s ezzel akarták az amugy is fulasztó hőséget még elviselhetlenebbé tenni. Különbféle tárgyak dobálásával is pró-

bálkoztak, de az eredménye minden csinynek az lett, hogy a számuk mindig fogyott, úgy, hogy alig hallgatta végig egy pár a szónoklatokat.

Báró Bánffy Dezső hatalmas szónoklatát a legnagyobb figyelemmel hallgatták végig a választók, melyet a tetszés megnyilvánulása gyakran szakított félbe. A beszédet kivonatossan a következőkben adjuk:

Az a nagy küzdelem, amely most folyik, alig mérlegelhető. Ilyen sajnálatos körülmények között mindenki, aki igaz hazafias magyar ember, az csatlakozik az alkotmány megvédéséért küzdők táborához. Nem az a fő dolog ma, hogy ki melyik párthoz tartozik, hanem, hogy ki milyen komoly törekvéssel akarja alkotmányunkat megvédeni. (Ugy van! ugy van!) A jog és alkotmánytörő törekvésekkel szemben az egész nemzetnek szövetkeznie kell. Ma nem az ellenállás, inkább a kitarás kérdéséről van szó. Ez azonban igen nehéz dolog. Egyik emberrel szemben az erőszak, a másikkal a megfélemlítés fegyverét használják azért, hogy az alkotmányért való küzdelemtől eltántorítsák. A mai nehéz küzdelemben a határozott tántoríthatatlan kitarás vezéreljen bennünket. Ha a küzdelmet ily módon a szövetkezett pártok együtt megvívják, akkor kell majd hozzákezdeni a kiépítés nagy és nehéz munkájához, majd csak akkor lehet szó arról, hogy mely párt programjával fejlesszük tovább az országot. Ma fő dolog az alkotmány védelme.

Ekkor a zajongó szociálistákhoz fordult:

Hogy akarnak önök véleményt mondani olyan valami felett, amit nem akarnak meghallgatni, hogy akarnak állást foglalni oly kérdésben, amelyről tájékozva nincsenek? Meg van győződve arról, hogy a kormány csak ígéretet tesz, amelyeket azonban sohasem fog beváltani. A szociálisták jogokat követelnek, a kormány ezt nekik megígéri, de azok érvényesítésére a valóságban nem kerül sor. A kormány csak az a törekvés, hogy a szociálistákkal szövetkezve elnyomja a magyar nemzeti érdeket s előmozdítsa Bécsnek érdekeit.

Azokkal a hangzatos jelszavakkal, melyek a kormány részéről a közéletbe dobtak, lehet hangulatot csinálni, de egy nemzetet erőssé tenni nem lehet. Nagy mondásokkal, üres ígérettel népszerűsége szert tenni igen, de államot alkotni nem lehet. Midőn a választások után a Tisza-kormány megbukott, a függetlenségi párt Kossuth Ferenc vezérlete alatt, továbbá az ujpárt, a néppárt és a disszidensek vállalkoztak a reális alapon való tovább építésre, mely törekvésüknek a feliratban adtak kifejezést. A feliratban kifejezésre jut a szövetkezett pártok nézete a magyar állam nemzeti önállósága, kulturális fejlődése és azon követelések tekintetében, melyeket a hadsereggel szemben a nemzetnek követelni joga van. Kifejezésre jut a feliratban a nemzet jogos törekvése az általános választói jog tekintetében is. (Élénk éljenzés.) Megmagyarázhatatlan s érthetetlen tehát előttem, hogy olyan hangokat is hallok, amelyek bizalmatlansággal viseltetnek az ujpárt programjával szemben, pedig e tekintetben mindig az ujpárt volt a hangadó. Nem tudom ezt megérteni, hogy miért történik ez ép akkor és azok részéről, akik a választói jog kérdésében a kormány szekerét tolják. Nézetem szerint a magukat szociálistáknak nevező pártnak törekvései jogosultak a tekintetben, hogy az általános szavazati jog hangoztatása mellett tényező akar lenni az államban. Az általános választói jog olyan követelés, amelylyel mihamarabb számolni kell, amely elöl most elzárkozni nem lehet. Az általános választói jog elvének életbeléptetése következtében úgy a községenkénti, mint a titkos választói jog érvényesülést kell hogy nyerjen. Én hirdetem, hogy a községenkénti és

legkiválóbb tanúrok és orvosoktól, mint hathatós szer

bajainál ugy mint idült bronchitis, szamarhurut és különösen láb-

badozóknál influenza után ajánltatik, Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a

köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

Sirolin

titkos választói jog mellett vagyok és én azt hiszem, hogy a szocialisták is érvényesülhetnek ez országban s mint politikai párt, felemelhetik magukat a képviselőházba. Birok azon bátorsággal, hogy azt mondom: Ezen jogokat megadom. De akkor ne a törvénytörő kormányt támogassák a szocialisták, hanem a megtámadott alkotmányt. A szocialisták sem lehetnek rossz hazafiak, ha pedig nem azok, akkor ne abcugoljanak. Kell, hogy velünk együtt szövetkezve küzdjenek az alkotmányért, országunk lábba tiprott törvényeinek tiszteletben tartásáért, hogy a majdan kivívandó győzelem gyümölcseinek élvezéséből is joggal kivehessék részüket.

Az ujpárt programját képezi az általános választói jog érvényesítése. — Számolni kell azonban a körülményekkel, gondoskodni kell arról is, hogy az egységes magyar állam veszélyeztetve ne legyen. Ha megszorításokat alkalmazunk, nem a szocialistákkal, de a nemzetiségekkel szemben kell azokat alkalmaznunk.

A jelenlegi belügyminiszter a képviselőházban egy hosszú beszédben fejtegette azon veszélyeket, melyekkel az általános választói jog behozatala jár és az a Kristóffy (Abcug! Le vele!) lábba tiporja ma az alkotmányt s a négy esztendővel ezelőtt kárhozott elveket olyanoknak akarja megszerezni, akiket akkori beszédében e jogokra méltatlanoknak ítelt. Kristóffy mindezt csak taktikából teszi: (Ugy van!)

Negyvennyolc és hatvanhét nem ellentétes alkotások. Szomorú dolog, hogy évtizedek óta közjogi vitákkal fecséreljük el drága időnket anélkül, hogy biztosítanánk a meglévő alapokat. A pragmatika szankció rendjén létrejött helyzet képezi alapját állami életünknek. Ez egy törvényes állapot, amelylyel számolnunk kell. A közép Duna mentén olyan állami alakulásra van szükség, amely a szláv és germán törekvések között védője legyen az európai egyensulynak. Ezen középduamenti alakulás másképpen, mint a jelenlegi dualizmus fentartásával tovább fenn nem maradhat. A kérdés bolygatása az egész európai egyensúlyt zavarhatná meg. Az 1834, 1848. és az 1867-iki törvények képezik azon alapot, melyen a magyar államot tovább lehet építeni. A nemzeti állam érdekében szükséges a külképviseletben a dualisztikus rendszer behozatala a teljes paritás biztosítására, hogy így Európában ne csak azt tudják, hogy Osztrák-magyar monarchia létezik, hanem tudjanak Magyarországról is.

Az 1876-iki XII. t. c. 11. szakasza alapján joga van a nemzetnek követelni, hogy az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregben a nemzeti irányzat, a nemzeti nyelv stb. teljes mértékben érvényesüljenek. Az Ujpárt programjában befoglaltatnak továbbá azon közgazdasági és közművelődési kérdések, melyeknek megvalósítását a jelenlegi kormány az ő humbug programjában szintén megígéri, csak hogy az ígéretekkel szemben mint ellenértéket a nemzet alkotmányát követeli. Az Ujpárt követeli az elemi oktatásban az anyanyelv elsajátítását, biztosítaná a közoktatás nemzetivé tételét. Kívánja továbbá az Ujpárt programja, hogy az 1848. évi XX. t. c. végrehajtassék, kívánja, hogy az egyházi terhek nagy voltára való tekintettel az állam segítőtleg lépjen közbe itt is. Ha a nemzeti államot kiakarjuk építeni, lehet-e azt úgy csinálnunk, hogy pénzügyünk ne legyen állandó, hogy ne legyen nemzeti bankunk? lehet-e azt gazdasági önállóság nélkül tennünk? — A jelenlegi koloniális rendszer fentartásával a magyar állampolgárok adófizetői lesznek Ausztriának. Lehet-e tovább elnéznünk azt, hogy a munkahiány miatt az állampolgárok ezrei, mondhatnám százezrei hagyják el az országot? ezt tétlenül nézni nem lehet uraim.

(Igaz! Ugy van!) Nekünk pénzügyi önállóságra van szükségünk; a vámsorompók felállítására, hogy gazdaságilag önálló lehessünk. Ezek azok az elvek, melyek az Ujpárt programjában befoglaltatnak. Kell, hogy mindent, ami a kormánytól jön, visszautasítsunk, mert amit a kormány akar, amit a kormány ígér, az nem bír értékkel akkor, ha nem teszik lehetővé egyszersmind azt is, hogy országunk a paritás alapján kifelé is érvényesüljön.

Az Ujpárt programja foglalkozik a kivándorlás kérdésével is. A kivándorlás kérdésének rendezésével a telepítések kérdése — miáltal kisebb és középbirtokok jöhetnek létre — szintén programja az Ujpárnak. A kivándorlás megszüntetésére egyik legvalószínűbb fegyver volna iparunknak tetemes mértékben való fejlesztése. Ez azonban csak gazdasági önállóság mellett lehetséges. — A nép már így is túl van terhelve adókkal. Kívánja e párt az adórendszer reformját progresszív alapon, kívánja a fogyasztási adók leszállítását. Kívánja az otthon biztosítását, a létminimum védelmét, a munkaközvetítés országos szervezését, a jóléti intézmények létrehozását, a gyülekezeti jog szabályozását, az igazságszolgáltatás olcsóbbá tételét, a tisztviselők jogviszonyainak rendezését s a tisztviselők pragmatikáját. Ezek uraim a mi programunk főbb pontjai. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps. Felkiáltások: éljen Bánffy!) A kormány is igéri mindezeket, de azt mondja, gazdasági önállóságunkat nem adja meg. Ha majd az autonóm vámtarifa alapján, amely még nincs is törvénybe iktatva, hanem csak oktroj, a már megkötött kereskedelmi szerződéseket és a még megkötendőket 1917-ig érvényben tartja, akkor az osztrák iparnak nyújtott kedvezmények következtében Magyarországon ipart fejleszteni nem lehet. Ezen elvek más pártok programjában is befoglaltatnak, azoknak megvalósítását nemcsak mi kívánjuk. A különbség köztük és közöttünk az, hogy mi a meglévő alapon akarunk tovább építeni, más pártok pedig a meglévő alapok felretolásával akarják megalkotni a szabad magyar államot. Mi nem futkosunk jogosulatlan ideálok után, hanem elfogadjuk a meglévő alapot. Tegnap mult egy esztendeje, hogy a szerencsétlen emlékü november 18-át két ember a parlamentben elkövette és segítségül vevén az elnöki önkényt. Ma az alkotmányért folyik a küzdelem. Az Ujpárt programjának támogatására hívom fel önöket, abban a reményben, hogy a nemzet és királya között megzavart összhang mielőbb ismét helyre áll s egyértelműen az ország érdekeit tartva szem előtt, vesznek részt nemzet és uralkodója a tovább építés nehéz munkájában. Bizom királyunk bölcsességében és abban, hogy a rossz tanácsadókat elbocsátva, jó tanácsadókat vesz maga mellé s hogy megfogja érteni, hogy a magyar nemzet mindenkor szívesen látja őt, a királyt a maga környezetében. Így talán majd elfogjuk érni azt is, hogy önálló magyar udvartartásunk lesz. (Lelkes éljenzés.) Ezeket kívántam önöknek elmondani, tisztelt uraim. Kérem további bizalmukat és támogatásukat.

Hosszantartó lelkes éljenzés és taps követte báró Bánffy szavait, melynek csillapultával szónokolt:

Szabó Kálmán, aki, mint a debreceni Ujpárt országgyűlési képviselője a debreceni Ujpárt üdvözlését hozta el. Örömmel győződött meg arról, hogy a Bánffy által kibontott zászló alá egyre többen állanak az egész országban s azok között Szabolcsvármegyében is. — A nemzeti ellenállás nagyfontosságáról beszélt hosszasan, majd rá tért a kormány törvénytelen cselekményeire és erősen elítélte Fejérváryt és társait, amiért visszaélnék a korona bizalmával. Beszédében hosszasan foglalkozott az Ujpárt és az egyesült

ellenzék ismeretes programjával, valamint annak indokolásával is.

Gróf Pongrácz Jenő a Szabolcsvármegyei ujpártiak nevében köszönetet mondott báró Bánffy Dezsőnek megjelenéséért s egyben az Ujpárt megalakulását közhelyeslés alapján kimondta és kérte a tisztviselők megválasztását.

Közfelkiáltással elnökké *gr. Pongráczot* jelentették ki, aki hosszabb beszédben köszöntö meg a polgárság kitüntetett bizalmát. Javaslatára alelnökké megválasztották: *Martinyi Józsefet, Lázár Kálmánt, Schlichter Gyulát, Jármay Miklóst, gr. Dégenfeld Pált, Szomjas Gusztávot* és *Bagdy Imrét*. Titkár lett: *dr. Prok Gyula*, jegyző: *dr. Guttman Zsigmond*. Ezenkívül választottak még egy 150 tagú végrehajtó-bizottságot is.

Többen akartak még beszélni, de az idő előrehaladottsága és a nagy hőség miatt, a választók „halljuk“-ozása dacára elálltak attól.

A gyűlés után tiszteigések voltak *Bánffynál*.

Banketti.

Este hat órakor közös vacsorára gyűltek össze az Ujpárt hívei. — A megjelentek számát 250–300-ra lehet tenni.

Dr. Prok Gyula titkár kezdte meg a felköszöntők hosszú sorozatát. A szabolcsvármegyei Ujpárt megalakítása alkalmából történelmi idézetekkel bizonyította, hogy amikor veszély volt, mindig akadt dicső férfiú, aki a védelem élére állt. Bánffyt köszöntötte fel, mint aki a most folyó nemzeti küzdelemnek egyik lelkes bajnoka és a nagy tettek hivatott Ujpárt vezére. Utána

Báró Bánffy Dezső szólt. Nem tagadom — ugymond — hogy mai álláspontomban legtöbb része annak a négy évnek van, amelyet az udvar légkörében töltöttem el, mint Magyarország miniszterelnöke. Sokat tapasztaltam ez alatt a négy esztendő alatt, sokat tanultam és végre is afelől győződtem meg, hogy a magyar kiegyezési törvény az 1867. XII. t. c. és az osztrák törvény (1867. december 21.) vagy nem fedik egymást, vagy nem értelmezhetnek egyformán. Nagy baj az is, hogy míg az 1867. XII. törvényekben kifejezésre jut a magyar állam szuverénitása, addig az osztrák kiegyezési törvényben a közös monarchia elve érvényesül, s a magyar állam mint csak bizonyos autonómiával bíró tartomány jelenik meg. Ennek gyakorlati érvényesülését tapasztaltam miniszterelnökségem négy éve alatt az udvari légkörben. Ha a magyar államférfiaknak idejük érzékük és bátorságuk lett volna, sok mindent lehetett volna tenni szuverénitásunk érvényesítésére. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Dr. Jósza András, dr. Garay Kálmán, Mándoky Lajos, Jeszenszky Géza, Agoston József, dr. Pröhle Vilmos, Martinyi József és mások mondtak még szebbnél-szebb felköszöntőket.

Második — és nagy tetszéssel találkozott — toasztjában *Bánffy* a vármegyei tisztviselőket éltette.

Kilenc óra tájon báró Bánffy a Rákóczi induló hangja és élénk éljenzés között visszavonult, mert a gróf Pongrácz Jenő által tett bejelentés szerint, Schlichter Gyulánál, ahol el volt szállásolva és a ház urnőjénél kívánta tiszteletét tenni. Schlichternél teaestély volt, melyre diszes uri társaság gyűlt össze és a vendégek a késő éjjeli órákig maradtak együtt.

Tüntetések.

A nap folyamán is csoportosan jártak be a várost a szocialisták és tüntettek Bánffy és a coalició ellen. Az est beálltával fenyegetőbb lett a magatartásuk. Több ablakot bezúrtak. A Tester-féle cukrászda ablakának betörésénél 2 rendőr fejét beszaggatták. A rendőrség a szocialisták elnökét és jegyzőjét

NAGY VÁLASZTÉK Jäger alsók-, keztyük- és harisnyákban.
Szőrme-bőák legolcsóbban beszerezhetők
GOLDSTEIN J. SÁNDOR női-, férfi-divat és rövidáru üzletében
PAZONYI-UTCA 4. sz.

letartóztatta és hétfőn több elvtársukkal együtt az ügyészséghez kísérte át. Az utcán békén haladó polgárokat sőt gyermekeket bántalmazták a magukról megfélemezett tüntetők. Holczman Lajos iparos fejét ismeretlen tettesek bezúzták, akit veszélyes sebbel szállítottak be a kórházba. A rendőrfőkapitány, valamint a katonaság és csendőrség vezetői ügyességének lehet tulajdonítani, hogy nagyobb vérontás nem történt.

Bánffy hétfőn reggel utazott el kísérelével.

Országos Párbajellenes Szövetség.

A következő felhívás közlésére kértünk fel:

Magyarország művelt társadalmához!

A párviadalok előítéletének fokozatos leküzdése végett szólítjuk sorompók közé Magyarország művelt társadalmát! A harc Európa-szerte csaknem mindenütt tolyk már korunknak eme legnagyobb előitélete ellen. Magyarország a küzdők sorából legkevésbé maradhat el, mivel éppen hazánk áldott földje az, ahol legtöbb könnyel öntözött vérvirágot termelt a letűnt századok eme vészes hagyomány. Szövetséget alkotunk tehát, hogy elene mi is fölvegyük a küzdelmet. Jól tudjuk, hogy a párviadalok nagy előitélete egyszerre nem fog rohamunknak tágitani; de tudjuk azt is, hogy a művelt és emberséges lelkek kitartó együttes küzdelmének sokáig ellene állani nem lesz képes.

Meghívunk tehát szövetségünkbe mindenkit, aki ezt a nemes és hazafias küzdelmet föl akarja vállalni. Meghívjuk Magyarországot művelt, lovagias férfait, akiknek vállán a felelősség sulya nyugszik. Meghívjuk Magyarországot művelt hölgyeit is, hogy gyöngéd kezükkel a multak véres hagyományait a nemzet homlokáról letörölni segítsék. Meghívjuk az ifjuságot is, hogy hazánk jövője számára küzdelmünkben termékeny hitet merítsen.

Szövetségünket ovégből nemzeti alapokra fektettük s más országok példáját nem utánoztuk. Lehetetlen nem akarunk s a lelkiismereteken erőt venni nem szándékunk. Tagjainkat csak igen csekély áldozatra hívjuk föl. Pártoló tagjainknak pedig tetszésükre bizzuk a hozzájárulást. A legkisebb áldozat is becses ott, a hol a szándék tiszta. Az egyesített erővel minden téren küzdelmet akarunk folytatni a nagy előítélet ellen. A társadalmi fölfogásokat meg akarjuk tisztítani a tulzásoktól és nyegleségektől. Családban, irodalomban, társas életben tartós cselekvéssel akarunk hatni. Elő akarjuk készíteni a törvények célszerű reformját is. Cs ahol lehet békítő kézzel korlátozzuk a hiábavaló vérontást. És bízunk benne, hogy küzdelmünk végső eredménye a párviadalok előítéletének kiküszöbölése lesz.

Ha Isten is velünk van, ezt a célt a legderekabb hazafiak közreműködésével hazánk hasznára el fogjuk érni.

Az Országos Párbajellenes Szövetség elnöksége, tisztikara és igazgató tanácsa: Tiszteleti tag: Don Alfonso Bourbon osztrák-észte herceg, spanyol infáns Ó királyi Fensége. Elnök: Rakovszky István az állami számvevőszék elnöke. Alelnökök: dr. Bókay Árpád udv. tanácsos, egyetemi tanár. dr. Balogh Jenő egyetemi tanár, Dessewffy Arisztid képviselőházi háznagy tanácsos, Ziperovszky Károly műegyetemi tanár. Főtítkár: Gergely Ede a magyar leszám. és pénzváltó bank főtisztviselője. Ügyész: dr. Edvi Illés Károly ny. kir. ügyész, ügyvéd. Pénztáros: Koller József főszámvető tanácsos. Igazgatótanács: madarasi Beck Nándor, udv. tanácsos, a Jelzálogbank elnökgazgatója, dr. Beöthy Zsolt, egyetemi tanár, dr. Berzeviczy Albert, v. b. t. t., orsz. képviselő, gr. Csáky Albin, a fő-

rendház elnöke, Dárday Sándor, az állami számvevőszék alelnöke, dr. Edvi Illés Károly, ny. kir. ügyész, ügyvéd, lovag Falk Zsigmond, udv. tanácsos, vezérigazgató, dr. Gerenday György, az Athletikai Szövetség alelnöke, kincstári jogügyi főtanácsos, Glück Frigges, székesfővárosi biz. tag, Hauszmann Alajos, műegyetemi tanár, hatvani Hatvány József, főrendiházi tag, dr. Hausser Adorján, kassa-oderb. v. főfelügyelő, dr. Heil Fausztin, közigazgatási bíró, csetei báró Herzog Péter, földbirtokos Hoitsy Pál, író, botfai Hüvös József, udv. tanácsos, Ivánka Oszkár, orsz. képviselő Josipovich Géza, orsz. képviselő, Kácsér Lipót, író, dr. Kenedi Géza, lapszerkesztő, dr. Kétyl Károly, egyetemi rektor, Klimes Gyula, számszéki elnöki titkári Kossuthány Géza, kir. táblai bíró, Láncty Leo, udv. tanácsos, elnökgazgató, dr. Lichtenberg Kornél, egyetemi m. tanár, dr. Müller Kálmán for. tag, egyetemi tanár, Rákosi Jenő, főrendiházi tag, az Otthon elnöke, dr. Szalágyi Aurél, Dunagözh. társ. felügyelő, Szentiványi Árpád, orsz. képviselő, dr. Vámbéry Ármán, egyetemi tanár, dr. Vámbéry Rusztem, egyetemi m. tanár, Vészi József, min. tanácsos, az Ujságírók egyesületének elnöke ifj. gróf Zichy János, orsz. képviselő.

Dalestély.

Ma egy hete zajlott le a „Nyiregyházi városi dalegylet“ rendes dalestélye csekély anyagi, de annál fényesebb erkölcsi eredmény mellett.

A nyiregyházi műpártoló közönségnek a bizonyos megmagyarázhatatlan érzéketlenségéről, részvétlenségéről minek zengedezünk, hisz arról már oly sokan vitatkoztak és oly sokféle formában, de mindenkor eredmény nélkül.

Erről hát nem írunk, de elkerülhetetlen kötelességünk regisztrálni azt a sajnos körülményt, hogy a dalestélyeknek még régi, megszokott, ugyszólván törzsvendégeiből is sokan hiányoztak.

Hogy mi annak oka, nem kutatjuk; de hogy ily pártfogás mellett nem állhat fenn egy olyan kulturális egyesület, melynek tagjai terhes és fáradságos munkálkodásukért semmi egyéb ellendijazásban jutalomban nem részesülnek, mint éppen a közönség elismerése és meglegedésének nyilvánulásában — az kétségtelen. Ez esetben is megfeszített erővel, nagy szorgalommal tanult a dalegylet, hogy mult szombati estélyén megeátolja a sok rosszhizemű híresztelést és bemutassa fényes tehetségét, nagy erejét és mi a jutalom? Nagyon gyenge érdeklődés.

No de ne esüggessze el e fél siker a derék egyesületet. Hiszen sok körülmény játszott közbe, amely sokakat visszatartott a megjelenéstől. Szolgáljon nekik teljes megnyugtató és meglegedésül a jövőre nézve, az a fényes erkölcsi eredmény, a melyet az egyesület művészi szempontból, az estély pedig mint jó mulatság elért, mert eltekintve attól, hogy csak nem minden számot meg kellett ismételnök a szereplőknek, az egybe gyűltek olyan jól mulattak, hogy a dalestély a hajnali 4 óráig tartott. Különösen kiemelendő a Bíró Ilonka által előadott magán jelenet, továbbá a Máyer és Kresak dalegyleti tagok szóló énekei nagyon tetszettek. Általában

lehet mondani, hogy a műsor minden száma kitűnően adatott elő. A Dokupil Gyula alkalmi koupléi is nagy hatást keltettek.

HIREK.

Képviseleti közgyűlés

volt tegnap, melyen kevesen jelentek meg. Huszonhét pont között alig volt érdekesebb tárgy. A vármegyeház déli oldalán levő utca kikövezését, a Sóstó fürdő hérlétének felmondását, Vad Lajosné kegydíj iránti kérelmének elutasítását, a gőz- és kádfürdői kutak kiegészítését, Adorján János szabadságolását kimondták.

Samassa József bíboros. Városunk lakossága is valláskülönbség nélkül ragaszkodik Samassa József egri érsekhez, akinek fennkölt gondolkodása, igaz magyarsága, megnyerte még a nem vallásához tartozók szeretetét is. Általános örömet keltett mikor a pápa elrendelte, hogy Zapletál, a római cseh kolégium vicerektora, valamint msgr. Sillia és Maccioli gróf és Antice Mattei máriki nemes testőrök adják át Samassa József egri és Spinola Pál szevillai érsekeknek a bíborosi jelvényeket.

Hivatalvizsgálat. Szikszay Pál alispán megkezdte ismét a városnál megszakitott hivatal vizsgálatot.

Halálozás. Általános részvétet keltett városunkban az a hír, hogy Marsalkó Lajosné, váratlanul elhalt. A gyászeset által lesújtott család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, a nagyszámu rokonság nevében is, a legjobb feleségnek, gondos anyának s gyöngéd rokonnak Marsalkó Lajosné szül. Sziklássy Ilonának folyó évi november hó 23-án reggel 1/27 órakor, életének 36-ik, boldog házasságának 17-ik évében hosszas és kínos betegség után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai folyó évi november hó 24-én délután 3 órakor fognak a pazonyi-utca 5. számú gyászházból a pazonyi-utcai sarkterben a r. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise áldozat folyó hó 25-én reggel 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Nyiregyháza, 1905. évi november hó 23-án. Áldás és béke lengjen porai felett! Marsalkó Lajos bánatos férje. Margit egyetlen gyermeke. Marsalkó Gyula és neje, özv. Liszt Gézané szül. Marsalkó Erzsébet, Marsalkó István és neje, Surányi Istvánné szül. Marsalkó Ilona, özv. Szentpétery Lajosné szül. Marsalkó Jolán, Hranacsák Emilné szül. Marsalkó Emma, Marsalkó Jenő, Surányi István, Hranacsák Emil, sógorai és sógorói.

A Nyiregyháza—sóstó—dombrádi vasut-építése teljesen be van fejezve. Tegnapi felülvizsgálatot kezdtek meg, melynek folyamán állapítják meg a megnyitás napját.

Esküvő. Bockó Gizellával Gál Frigyes Vilmos hétfőn tartotta esküvőjét. Az ág. ev. templomban Paulik János lelkész, aki a menyasszonynak nagybátyja, gyönyörű beszédet tartott az új párhoz és az összegyűlt előkelő közönséghez.

Figyelmeztetés. A „Nyiregyházi iparos-ifjuság önképző-egylete saját pénztára javára f. hó 26-án, azaz holnap az ipartestület dísztermében dal, szavalat és műkedvelő színelőadással egybekötött, családias jelgű zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj személyenként 1 korona. Felülfizetések köszönetfogadtatnak. Kezdeté este 8 órakor. Részletes műsor az előadás alkalmával lesz kapható. A mulatság iránt nagy érdeklődés mutatkozik s a siker előre is biztosra vehető.

Gyász kelmékben
állandó nagy raktár.

KOVÁCSI JENŐ

Női divat kelme-vászon és fehérnemű áruhaza,

Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2-ik szám.

Angol csikos és kockás női ruhaszövetek

métere 42 kr. 52. kr. és feljebb

Blous és pongyola kelmék remek kivitelben.

Nagy választék
férfi öltöny szövetekben

A Kossuth-nóta miatt. Nagyváradról írják a következőket: Minap történt, hogy a város egyik legnagyobb éttermében négy honvédtiszt a Kossuth-nótát játszotta és énekelte. A négy tiszt ellen most hozták meg az ítéletet. A tisztek közül Surányi András városunk szülötte harminc napi, Káló István és Padiés Ferenc tizenöt-tizenöt napi kaszárnyafogságot, Fabinyi Károly pedig szigorú fegyelmet kapott. Érdekes azonban, hogy a négy hadnagyra nem a Kossuth-nóta miatt mondták ki a büntetést, hanem azért, mert a császár nevenapján — bluzban voltak.

Házi estély. A polgári olvasó-egylet által saját helyiségében, december hó 2-án tartandó házi estélyre a meghívók a tagok részére szétküldtek; akik tévedésből meghívót nem kaptak volna, vagy akik arra igényt formálnak, az egylet helyiségében az udvarnoknál jelentkezni sziveskedjenek. Tájékoztató tudatjuk, hogy a belépő-jegy ára személyenként 1 kor. 40 fillér. A rendezőség. — Az estély iránt olyan érdeklődés mutatkozik, aminő még nem volt talán soha, dacára annak, hogy az olvasó-egylet eddigi estélyei is mind felülmúlták a többi mulatságok sikerét.

Világkörüli utazó városunkban. Chrometz András tarócszentmártoni illetőségű asztalossegéd 95 fillérrel a zsebében elindult 1901. szept. 1-én világkörüli utazásra. Európából Amerikába ment, a hajóra munkájáért vették fel. Amerikán keresztül Japánba és Chinába ment és az ázsiai szárazföldön keresztül tért haza. Utazásának minden részletét konzuli névaláírásokkal igazolja. 1905. szeptember 30-án érkezett vissza Magyarországra s most felolvasások tartásával és utazási jeleneteit ábrázoló képes lapok árusításából tartja fenn magát. Hozzánk esütörtökön délután érkezett, pénteken pedig Debreczenbe utazott. Most is vele van az a kutyája, amely egész útján elkísérte. Hazánkba való visszaérkezése óta megnősült és Kiskunlacházán lakik. Tegnap tisztelgett polgármesterünkkel és neki a japánok szent tájáról, a vadasesznyeifáról egy galyacska adott át emlékül. Nagyon sokat tud beszélni az uton szenvedett nélkülözésekről, amit fokozott az, hogy eltávozásakor csak magyarul és tótul tudott, visszaérkezve azonban már beszéli a német és angol nyelvet is.

Az órák országos szabályozása. Ma egy hete a kereskedelemügyi miniszter megbízásából Jurassek Aladár államvasuti főellenőr és Garády László főmérnök felkeresték Siposs Árpádot és megállapodtak vele az órák országos szabályozását medialisító rendszernek átvételére nézve. Legelőször városunkban szándékoznak a találmányt rendszerezni, amit a többi városok fognak követni. A „Szabolcs“ f. évi 2-ik számában jelent meg munkatársunktól egy cikk, melyben az órák szabályozásának fontosságát és az azt lehetővé tevő találmányát ismertette. Az egész országban általános feltűnést keltett a fejtegetés, amit legjobban bizonyít az, hogy a legtekintélyesebb szaklapok, ezek között a Technologiai Lapok, a Magyar Órák Szaklapja, a Szabadalmi Értesítő stb. cikksorozatokban foglalkoztak vele. Hosszabb-rövidebb újdonságot tudunkkal 39 lap között a felvetett eszméről. Ez a nagy érdeklődés is azt bizonyítja, hogy Siposs találmánya hűzágpótló és hogy a miniszter a közérdeket szolgálja akkor, amidőn a találmányt gyakorlatilag bevezeteti. (L.)

Pályázati felhívás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter 62581/905. sz. a. pályázati hirdetményt bocsátott ki a Bukovinszky-féle ez évi 720 koronát kitevő ösztöndíjra nézve. A szabolcsiak és a lipótmegyeiek előnyben részesülnek. Azok pályázhatnak, akik Bukovinszky József volt budapesti lakossági rokonságukat igazolják és es felsőfokú iskolákba járnak. A kérvények jövő év elejéig fogadtatnak el.

Értesítés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ónagyméltósága, 63637/I. szám alatt kiadott rendeletével Nyiregyháza rendezett tanácsu város részére a következők szerinti jogot, az eddigi feltételek mellett 1914 évi december hó 1-éig meghosszabbította. Nyiregyháza, 1905. nov. 20. Májerszky Béla polgármester.

Halálozás. Dessesffy Nóra grófnő, Dessesffy Aurél gróf 16 éves leánya, Abbáziában meghalt. Az elhunyt grófkisasszony holttestét Büdsszentmihályra szállították. Általános részvét mutatkozik megyénkben a vigkedélyű, nemes szívű grófnő elhalálása felett.

Lelekészlakás-építés. A nyiregyházi állam-építészeti hivatalban december 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tartanak a demecseri róm. kath. lelekészlakás építésére. Előirányzat 13,308 korona 85 fillér.

Betörés. Kótajban Tót Józsefhez tegnap viradólag betörték, és az értékes tárgyakat elemelték. A vizsgálat erőlyesen folyik.

Levél a szerkesztőhöz. Vettük a következő levelet: Nagyságos Szerkesztő Ur! Ismerve a közjő előmozdítása iránt kifejtett tevékenységét, van szerencsém b. figyelmét egy olyan körülményre felhívni, amely nagy mértékben lehet káros egy vevő mint az eladó közönségre. Nálunk a sertések vétele ma tulnyomólag kilószámra történik. Az a közérdek a mai magas árak mellett, hogy a mérlegelés a hivatalos mázsán a legnagyobb pontossággal történjék. A város alkalmazottjai azon a mérlegen fogatosítják ezt, melyen a megrakott szekereket mérik. Természetes, hogy a szekérral való átjárásból eredő rongálások és a mérleg nagysága, tehát korlátolt érzékenysége miatt nem lehet olyan pontos a súly kimutatás, aminőt a közérdek megkíván. Sziveskedjék a város ügybuzgó polgármesterének a figyelmét egy sertésmérleg felállításának szükségességére felhívni. Vagyok tisztelője: dr. K. - .

Lopás. Antal László többször büntetett helynéküli csavargó ritka ügyességgel hajtott véghez lopást Nagyállóban, a Schurina féle ház lakói kárára. Csak másnap vették észre az értékesebb tárgyak elemelését, gyanuok pedig nem volt senkire. Antalt a saját házastársai árulták el. Nevezett ugyanis a törökök szokásaihoz híven, egyszerre két nőszemélylyel élt. Azok meg is nyugodtak a változhatatlanban, mivel Antal esküvel fogadta, hogy egyforma hűséggel szereti őket. Történetesen kipattant, hogy a férfinak van egy harmadik „házastársa“ is Kislétán, aki később következésképpen ágyba fekvő beteg. Az önértékben megsértett asszonyok elárulták Antalt, akit a csendőrség a helybeli ügyészséghez kísért át, egyidejűleg bezáratotta azonban Vas Elvirát és Legeza Máriát is, mint bűntársakat.

30 éves hű szolgálata és munkássága lett megjutalmazva Ő Felsője által adományozott koronás arany érdemkeresztrel *Csadenyi Dániel* kassai m. kir. állami felső ipariskolai művezetőnek, melyet Hiensenkampff Bernát intézeti igazgató a kitüntetéshez és a tanulóifjúsághoz intézett hatásos beszéde kíséretében adott át a folyó hó 18-án, egy magyar iparoktatás, mint a hazafiúi kötelesség mintaképeül szolgáló művezetőnek.

Összevert ember. Vodecsko Mihály kiskvárdai lakost orozva megtámadták és úgy megverték ismeretlen tettesek, hogy életben maradásához nincs remény.

A báró Hirsch jótékonyági egylet nyiregyházi fiókja kimutatást állított össze működéséről, melyből kitűnik, hogy általa kezeltétől 1896. április havától 1904. év végéig kifizetett betegsegélyekre 2780 kor., gyógyszerre 13216 korona 4 fillért, halálozási segélyre 8340 koronát.

A gazdatisztek nyugdíja. Vármegyénk gazdatisztei tevékeny részt vettek a nyugdíj létesítése körüli mozgalomban. A Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesületének választmánya nov. 19-én vasárnap ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy addig is, míg az egyesület nyugdíjügye törvényileg kötelező módon rendszeresítve lesz, a nyugdíjalap gyarapítását társadalmi uton mozditja elő és föl-szólítja a földbirtokosokat, a gazdatisztekot, szóval az egész magyar gazdatiszadalmat, hogy gyűjtésükkel járuljanak hozzá az egyesület nyugdíjalapjának megteremtéséhez.

Vakmerő tolvajok. Vasárnapra virradólag kellemetlen látogatói akadtak Landau Bernát helybeli lakosnak. Betörték hozzá és ludjait elvitték. A rendőrség ügyes nyomozat után kiderítette, hogy Pekár János és Miskolczy Gyula a tettesek, akik ellen a rendőrség más cselekményekért is folytat vizsgálatot.

Jégeladás. A városi hatóság elhatározta hogy a mély furatu kut vizéből készített jeget a hűvös idő bekövetkezése után is a szükséghez mérten gyártatja és árusítja el. A most uralkodó hasi hagymáz miatt szükség is van rá, hogy az étel és italneműek, valamint azok hűtéséhez használt jég egészségességére nagy gond fordítottassék.

Letartóztatott cigányok. A Kolompár familiát a csendőrség letartóztatta és a városházához kísérte, mivel egyes tagjai alaposan vlnnak gyanúsítva a kiskvárdai postarablás elkövetésével.

A nyiregyházi halastó létesítésének nagy fontosságára már több ízben rámutattunk. Jeleztük, hogy a pár évvel ezelőtt megindult mozgalomban résztvevők hibás számvetést tettek, amikor kedvezőtlennek találták a várható jövedelem összegét. A szikes területek legjobb hasznosítási módjait, a halastavak létesítését tartják a szakemberek, aminő terület megyénkben is sok van. Rövid néhány nap alatt az országban hét új tógazdaság létesült 527 katasztrális hold területen; létesült 15 ivadéknevelő és 4 pisztrángköltő ház. Tisza István gróf biharvármegyei szikes területén a héten eszközölt lehalászás a legszebb eredménnyel járt. A 145 holdnyi tógazdaság haltermése igazolja, hogy ott, a hol a területet vízzel elárasztani lehet, a szikes területek hasznosítására nincs egyszerűbb és biztonságosabb eszköz, mint a haltenyésztés.

Szerencsétlenség. Juhász István ujfehértői lakos az utcán megsiklott és elesett. Lábát kitörte, állapota pedig olyan súlyos, hogy körülbelül műtétet kell rajta végre-hajtani.

Kereskedők és iparosok figyelmébe. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara a következő értesítés közlésére kért fel bennünket: 10596/1905. Gyakran előfordul, hogy keleti kereskedelmi forgalmunkban kereskedőinknek oly adósokkal akad dolga, kik tartozásukat megfizetni vonakodnak és bizván a pervitel nehézségeiben és esélyeiben, megfizetni nem is hajlandók. Az ilyen esetekre felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy panaszukkal egyenesen a consulatusainkhoz forduljanak, mely hivatalok a kötes követelések behajtására tekintélyük és helyi ismeretek alapján igen alkalmasnak bizonyultak.

Meghívó. A „Nyiregyházi Gazda-szövetség“ a helybeli „Ev. Templom-Egyesület“ javára 1905. évi november 25-én, a „Korona“ disztermébpn táncmulatságot rendez. Belépti-díj személyenként 1 kor. 29 fillér. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések — tekintettel a nemes célra — köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

Eltűnt. Szentmihály községből értesítenek bennünket, hogy Martinek Imre 16 éves gazdafiú eltűnt. Valószínűnek látszik, hogy szerencsétlenség érte, mert állítólag vadászni ment és onnan nem tért vissza.

Elvi jelentőségű határozatok. Temetkezéssel kapcsolatos munkákat munkaszüneti napon is lehet végezni. — Vasuti váróteremben elkövetett kihágás elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. — A vámtulajdonost a vámtárgy jókarba hozatalára csakis az utrendészeti hatóságok hivatják föl, és az intézkedő jog is ezeket a hatóságokat illeti. A közigazgatási bizottság ilyen ügyekben intézkedni nem illetőkes. — Az urbéresnek, mint az osztatlan állapotban lévő közös legelő tulajdonosai jogilag, mint tulajdonostársak önálló személyekül jelentkeznek, s ezért ebben a vonatkozásban együttvéve sem esnek a jogi személy fogalma alá. Ezen a címen tehát őket a községi képviselőtestületben a virilis képviselet joga meg nem illeti. — Az ügyvédek, a gyámi jutalmak és a végrehajtói jutalomdíjak után külön tartoznak a III. osztályu kereseti adót megfizetni. — A kincstári szivarkák hüvelyéinek utónzatait is tilos forgalomba hozni és használni. — Az utcai hirlapárusítók, a rikkancok, nem esnek III. oszt. kereseti adó alá. — Az egyháziimák tartására rendelt alapítvány, habár az imát szegény hitsorsosok mondják, nem illetékmentes; a szegénysorsu menyasszonyok kiházásítására tett alapítvány azonban igen.

Cselédtartók figyelmébe. 20787—1905. K. szám alatt és a gazdasági cselédek balesetei

alkalmával a segélyek kiszolgáltatása ügyében minden gazdát anyagiakban is érdeklő rendeletet adott ki alispánunk a járási főszolgabírónak, és Nyiregyháza város polgármesterének, melyet közérdekűségéből kifolyólag mi is hozunk: Ez év folyamán több ízben előfordult, hogy gazdasági cselédek balesetei alkalmával a segélyek kiszolgáltatását abból az okból volt kénytelen az országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár megtagadni, mert a munkaadó az illető gazdasági cseléd után az 1900: XVI. t. c. 8. §-a alapján évenként előre fizetendő 120 filléres hozzájárulási díjat kellő időben meg nem fizette. A munkaadók egyrésze ugyanis nincsen tisztában a hozzájárulási díj jogi természetével, azt adónak tekinti, holott az inkább a gazdasági cselédek kötelező baleset biztosításának díjával tekintendő, amelyet, ha a gazdák kellő időben be nem fizetnek, nemcsak hogy baleset esetén a pénztártól semmi nemű megtérítésre számot nem tarthatnak, hanem az 1902: XIV. t. c. 24. §-a értelmében sérült cselédjüknek, illetőleg ezek jogutódainak ugyanolyan összegű segélyt tartoznak a sajátjukból megfizetni, mint aminő segélytől ezek a pénztárral szemben elesnek. Nehogy tehát jövőben a munkaadók hasonló károsodásnak legyenek kitéve, szükségesnek tartom a főszolgabíró ur — polgármester ur figyelmét erre a körülményre felhívni s utasítani, hogy saját hatáskörében megfelelő módon gondoskodjék arról, miszerint a munkaadók felvilágosítottassanak, hogy a szóban forgó hozzájárulási díj külön törvény által évenként előre fizetendő olyan állandó járulék, mely, ha a közadók módjára kezelik is, teljesen független az évenkénti adó megajánlásától s állami költségvetéstől, hogy tehát a hozzájárulási díjat saját jól felfogott érdekükben ez évben mielőbb, a jövőben pedig mindig az esedékesség idejéig (április 1-ig) fizessék be, mert ha a kellő időben be nem fizetnek, ezáltal saját maguknak okozhatnak nemcsak anyagi, hanem erkölcsi kárt, mert ha a cseléd a hozzájárulási díj meg nem fizetése következtében a pénztártól baleseti segélyt nem kaphatott, tudja, hogy ez a gazdája mulasztásának volt következménye, ami pedig a gazdák és cselédek közötti viszony rovására esik. Tett intézkedéseiről mielőbb jelentést várok. Nyiregyházán, 1905. november 12. Szikszay, alispán.

Gazdasági tanácsadó. A kassai gazdaság tanintézet a következő tanácsokat közli lapunk szerkesztőségével:

A chilisalétrom sorsa a talajban. A chilisalétrom alkalmazása ellen sokan felhozták azt, hogy annak alkalmazása nem fizeti ki magát, mert nagyrésze veszendőbe megy. Tényleg az a nézet uralkodott eddig, hogy a feltalaj aránylag csak kevés chilisalétromot köt le s annak az a része, a mit a növények gyökérzete föl nem vesz, a csapadék vízzel a talaj mélyebb rétegeibe mosatik be, szóval a növényzet számára elvész. Ujabban azt tapasztalták, hogy az nem megy veszendőbe rendes körülmények között, mert a talajba kerülő salétromsavat elsősorban a növények gyökérzete, másodsorban pedig a talajban diszlo alsóbb rendű növényzet veszi fel. A chilisalétromban adott salétrom tehát kihasználható és nem megy kárba.

A trágyatelep körül milyen fákat ültessünk? A trágyatelep körül különböző fákat szoktunk ültetni. Minden fa azonban nem alkalmas erre a célra. Mint gyorsan növe, vagy árnyékot adó és a trágyalevet kibíró fákat, a trágyatelep és kifutó körülültetésére ajánlják a fekete nyár, fehér nyár, nagylevelű hárs, vadgesztenye, fehér fűz, hamvas éger, közönséges jávor-fákat. A fákat két sorban 4—6 cm.-es közökben kell kiültetni, idővel természetesen megritkítani. Szegélynek körül fekete bodzát ültessünk, mert ez a szeptet igen jól felfogja, megtöri és a trágyát a kiszáradás ellen megvédi.

Hölgyek figyelmébe. Koch I. az ország minden városában előnyösen ismert és számos elismerő levelekkel bíró női ruha szabás tanár városunkba érkezett, tanfolyamot nyit és előadásait az ipartestület dísztermében f. hó 27-én hétfőn délután 2 órakor kezdi meg. Mivel nevezett elsőrendű legjobb ajánlatokkal van ellátva. Megbízhatóságát

pedig igazoltnak tekinthetjük abból is, hogy a tandíjat csakis utólagosan veszi fel, mi által mi is szívesen hívjuk fel a közéről érdeklő tanfolyamra olvasóink figyelmét. A nekünk bemutatott lapokból arról győződünk meg, hogy mindenütt a legnagyobb elismerést érdemelte ki eddig.

Szőlőművelési viszonyaink javulása. A hazai szőlőművelés bajainak megszüntetése, de különösen a bor- és szőlőértékesítés nehézségeinek elhárítása érdekében létesült Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete évek óta figyelemre méltó tevékenységet fejt ki. Sikertült neki az évenként több ízben rendezett borkiállítások, borvásárok stb. által egy a bel-, mint a külföldi fogyasztó közönség és a közvetítő kereskedelem figyelmét hazai bortermeink iránt felkelteni, azonkívül pedig a szakirodalom pártolása, pályamunkák kiírása, nagyszámú vidéki értekezlet rendezése által a szakértelem terjedésének tett szolgálatot, nemkülönben a borászatot érintő adózási, kereskedelmi, forgalmi, közgazdasági stb. kérdésekben a magyar szőlőbirtokosság érdekében hathatós munkásságot fejtett ki. Hogy azonban a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete hivatását a jövőben fokozottabb mértékben teljesíthesse, kívánatos, hogy az intelligens szőlőbirtokosok a hegyközségek lehetőleg teljes számban legyenek ezen egyesület tagjaivá. Ezen felhívással fordul a MSzOE. a szőlőtermelő közönség elé, kérve az egyesületbe való minél tömegesebb belépését. Alapszabályokat, belépési nyilatkozatot, a nyújtott kedvezményekre vonatkozó felvilágosítást készségesen küld minden érdeklődőnek a MSzOE. igazgatósága Budapest, IX., Üllői-út 25.

Dr. Szilágyi József jó hírnévben álló hársfai fürdőorvos lakását Kisvárdára (Kossuth Lajos-utca 9. sz. Vay Péter-féle ház) tette át. Az általános orvosi gyakorlaton kívül *fogásztattal* is foglalkozik.

Roppant érdeklődés nyilvánul egy új, csúzóellenes szer iránt, melyet a Székelyhavasok alján található édesvízi szivacsból készít Balázsovich Sándor gyógyszerész (Sepsiszentgyörgyön 162. szám.) Ez a törvényesen védett „Indaszesz”, melynek hatásáról a legelőkelőbb orvosok is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Kik köszvény, csúz, tagszagatás stb. betegségben szenvednek, saját érdekükben használják az „Indaszesz”-t, mely 2 és 1 koronás üvegekben mindenütt kapható.

A hölgy világ figyelmébe! Van szerencsém a n. é. hölgyközönséget tisztelettel értesíteni, hogy körutazásom alkalmával a „Nyiregyházi Ipartestület” dísztermében, folyó hó 27-én, azaz hétfőn délután 2 órakor női ruha szabászati tanfolyamot nyitok. Ezen tanfolyamra bátor vagyok föl hívni a társadalom minden osztályához tartozó tisztelt hölgyek figyelmét, mert csak ezuttal nyílik a valódi alkalom, hogy bárki is hihetetlen gyorsan, sőt 15 óra alatt a női ruha szabászatot tökéletesen elsajátíthatja, az általam egész ujjonnan fölaltalt „Európa” című szabászati rajzok és könyv szerint, (mely törvényesen védve van). Ezen könyv tartalmazza az összes alap szabás rajzokat, valamint mindenféle divat szerinti szabászat változtatásokat, mely rajzokat és könyvet minden hölgy a tanuláshoz hozzá kapja díjmentesen. Magyarazatom oly könnyen föl fogható, hogy még egy 12 éves leányka is képes tőlem 15 óra alatt a női ruha szabászatot elsajátítani. Azon hölgyek, akik a tanfolyamon részt vesznek, a következőket tanulják: 1. A pontos mértékvételt, 2. a szabás rajzot a legkisebb gyermekeknek ép úgy, mint a legmegtermettebb alakok részére, az általam fölaltalt „Európa” című szabás rajzok szerint, 3. mindenféle angol és francia derék szabás rajz változtatásokat, valamint kabát, palleto, reform ruhát és reform kötényt, továbbá tanitok mindenféle szoknya (alj) szabást és szerpentint, ugymint mindenféle bluzokat és hálós kabátokat, főntemlitett „Európa” című szabás ábrák és könyv, mely mutatja az összes alap szabások rajzait és feltünteteti világosan magyarazataim folyamán adott utasításaim végrehajtását, úgy hogy azt elfelejteni soha nem lehet. Azon tisztelt hölgyek, akik a tanfolyamot látogatni fogják, megfogynak győződni arról, hogy azon számos elismerő okirat és dicséret hatósági igazolvány, a melyekkel rendelkezem, eredményes és

sikereken dus működésének írott tanubizonyossága. Hogy állításom valódiságáról, minden kételyt eltüntessek, kijelentem, hogy a tandíjat előre el sem fogadom, a míg szabásom célszerűségéről meg nem győződött. A tandíj személyenként 12 korona, melyből 2 korona a beiratáskor és a többi 10 korona akkor fizetendő, ha meggyőződött szabásom célszerűségéről. A tanítás kezdődik folyó hó 27-ikén délután 2 órakor és ugy naponta. Szombat és vasárnap kivételek délután 2 óráttól és tart 5 óráig. Beiratkozni lehet a kezdetkor a „Nyiregyházi Ipartestület”-ben. Azon tisztelt hölgyek, akik saját lakásukon tanulni óhajtanak, a délelőtti órákban taníthatok, személyenként 20 korona. Szíves látogatást kér: *Koch I.* az Európa szabás fölaltalója és egyedüli oktatója. A számos elismerő levelek közül még kiemelem a következőket: Ilten Clemi bárónő Kassa, Lengyel Imréné kir. táblabíróné Hajduszoboszló, Dr. Szentesi Tóth Kálmánné polgármesterné Karczag, Köpeczi Bocz Józsefné rendőrkapitányné Kézdivásárhely, Tapossi Márton rendőrfőkapitány (hivatalos elismerő bizonyítvány) Karczag, Kelemen Gábor rendőrfőkapitány Hajduböszörmény stb.

Rövid zárlat. Tegnap este a Kállai-utcán levő összes közlámpák és magánlámpák elaludtak. Oka az volt, hogy az épülő gimnázium épületnél egy ujnyi vastag vashuzalt dobtak a villamos vezetékre. Hat transzformátor táplálja árammal ott a lámpákat, melyeknek ólomhuzala mindenütt elolvadt. Négy órától hat óráig acetylen lámpákkal keresték a baj okát, míg meglették. Nagyobb figyelmet kellene az építőknak munkásaikra fordítani, mert a tegnap esti rövidzárlat okozója is életével adhatta volna meg az árát gondatlanságának.

Borsalino kalapok egyedüli rak-tára Fridmann Sándor utóda Fülöp Dezsőnél.

Diettrich-féle tea rumok 1/2 liter 65 krtól feljebb. 1/8 Ko. legfinomabb orosz tea 75 kr. 1 Ko. Cuba vagy gyöngy kávé I-ső minőség frt 1.50, továbbá kapható a legjobb kályha ezüstbronz 1 drb 30 kr. Hirschler Mór fűszerkereskedőnél Nyiregyháza, Városház-tér 5. szám. Ugyanott lőpor, fegyvertöltények és játszókártya áruda.

Termény árak:

Buza	7.40— 7.65
Rozs	5.80— 6.15
Árpa	7.40— 7.50
Zab	6.80— 6.90
Tengeri	7.70— 7.80

Szerkesztői üzenetek.

Egy polgár. Névtelen cikkeket nem közölhetünk. Cikkét a rendőrfőkapitányi hivatalhoz juttattuk.

L. A. N.-Kálló. Cikke nem aktuális, és ha az is volna akkor sem közölnénk, mert nincs semmi értelme.

Marcel. Helyben. Verse nem jó. — Az egész nem más, mint haszontalan firkálás. Mi a maga álnévéhez hiven bántunk el a verssel, mert az első elolvasás után azt mondtuk rá: Marcel, Mars el! s aztán a papírosárba dobtuk.

N. A. Kisvárd. Egy kis türelmet kérünk! Üdvözet.

Vidéki. Holnap lesz. Erre vonatkozó tudósításunkat a „Hírek” rovatában „Figyelmeztetés” cím alatt olvashatja. A műsor jó összeállításából és a nagy érdeklődésből ítélve jól fog sikerülni.

A mi még nem volt

ez idén lesz

az Első Nyiregyházi Bazárban

De mi lesz??

Pazar karácsonyi kiállítás,
mely már december 1-én megkezdődik!!

Tisztelettel
Deutsch J.
Iskola-utca 1.

**Legelegánsabb
női kalap szalon**
Braun Miksánál
Nyiregyháza,
róm. kath. parochia alatt;
ahol remek modell
KALAPOK
mélyen leszállított árban
kaphatók.

15663/905. K.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ónagyméltósága 63637/I. szám a. kiadott rendeletével Nyiregyháza rendezett tanácsu város részére a közvetvámszedési jogot az eddigi feltételek mellett az 1914. évi december hó 1-ig meghosszabbította.

Nyiregyháza, 1905. november 20.

Májerszky Béla,
polgármester.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek
a kiadóhivatalban.

KÜLÖNLEGESSEGI
mindennemű **gazdasági gépek,**
műszaki cikkek és **malom-**
berendezések előnyös feltételek
mellett beszerezhetők és raktáron is
találhatók

LICHTMAN VILMOS cégnél

ki birtok eladási és bérbeadási ügyvi-
teleket is elvállal.

Főüzlet: Nyiregyháza Gróf Károlyi-téren.
Fióközlet: Mátészalkán.

Mélt. Kállay András ur
nagyhalászi

gazdaságában
közel az ujjonnan létesült vasuti
állomáshoz, 6000 métermázsza
egészséges

takarmanyrépa
eladó!

Venni szándékozók forduljanak:
ifj. Kállay Andráshoz
Nagyhalászbán.

13114/1905. Tk. sz.

Árverési hirdetmény.

A nyiregyházi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szabolcsi hitelbank végrehajtónak Nánási József végrehajtást szenvedett ellen 260 kor. tőke, ennek 1904. évi december hó 26. napjától folyó 8% kamatai, 49 kor. 50 fillér eddigi és 23 kor. 49 fillérben ezennel megállapított jelenlegi költségek, továbbá Dr. Zinner Samu ügyvéd csatlakozott végrehajtónak 65 kor. tőke, ennek 1903. évi szeptember 9-től folyó 5% kamata, 26 kor. költség és a még felmerülendő költségek behajtása iránt folyó végrehajtási ügyében az ezen kir. törvényszék területén fekvő következő ingatlanok:

a) A gávai 91 sz. betétben 632/4 és 635/4 hrsza. foglalt szántó és udvarból álló ingatlan 268 kor. becsértékben.

b) A gávai 91 sz. betétben 1107/2 hrsza. foglalt szőlőből álló ingatlan 648 kor. becsértékben az 1906. évi február hó 6-án d. e. 10 órakor Gáva községhezánál megtartandó nyilvános árverésen becsáron alul is elfognak adatni.

Az árverési feltételek következőleg állapíthatnak meg: 1. Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. 2. Bánompénz a becsár 10%-a.

Kelt Nyiregyháza, 1905. évi november hó 11-én. A kir. tvszék, mint tkvi. hatóság.
Borbély, kir. törvényszéki bíró.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
a

Küküllőmenti

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI FRIGYES Medgyes, 168. N.-Küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérme

SIRKŐVEK
mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak
mellett kaphatók:
FÜHRER ZSIGMOND FIAINÁL
Nyiregyháza,
Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS.

ÓRAK, ÉKSZEREK és LÁTSZEREK

minden elfogadható árban

kiarusíttatnak

Sulyok János

órák és ékszerész, Nyiregyháza Pazonyi-utca 2. sz

Nikkel órák duplalappal 4 K.-tól felj.

Ezüst órák 5 koronától feljebb.

14 kar. arany függők 3-60 K.-tól felj.

Sulylyal járó inga órák ütő szer-
kezettel 25 korona.

Erdélyi faj almák

nagyban és kicsiny-
ben kaphatók:

Tokaji-u. 7. sz. alatt
(Bozán-féle ház).

ÚJ ÜZLET! SZOLID ÁRAK!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy Nyiregyházán, a „Korona“ épületben, (a MEISELS és SALGÓ cég volt helyiségében)

POSZTÓ ÜZLETET

nyitottam és azt a legdivatosabb gyapju és valódi angol szövetekkel szereltem föl.

Sok évi, a helybeli piacon szerzett tapasztalatom és ismeretségem lehetővé tették, hogy raktáramat a legújabb és legdivatosabb szövetekkel lássam el, úgy, hogy a legkényesebb izlésnek is minden tekintetben megfeleljek.

A n. é. vevő közönség szives pártfogását kérve s magamat jóindulatukba ajánlva, vagyok tisztelettel

PREISZ BERTALAN.

Óriási választék!

Pontos kiszolgálás!

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert a csodahatása ellenszenvenné teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő írással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Képviselőink, kik szerűnket raktáron tartják és kik bárkinek díjmentesen egy könyvet adnak a következők: Nagy Kálmán gyógyszerész úr.

Minden kérdést próbát és könyvet illetőleg Nyiregyházán kívül lakók egyenesen Londonba intézzék.

INGYEN PRÓBA 137. sz.

Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 137).
62, Chancery Lane,
London, ANGLIA.

**Nagymennyiségű
katonaló pokrócz**
kapható

olcsón
GUTTMANN HENRIK
üzletében.

Hoffherr és Schrantz
gazdasági gépgyár
bizományi raktára

MANDL EMIL
szénraktárában

Nyiregyháza, Széchényi-tér 8.

Ajánlja:

Uj Victoria sorvető és
legjobb műtrágyaszóró
gépeit váltó kerekék nélkül.
Répa és szecska vágóit,
Gőzcséplő gépeit. Stb.

Köszön, pirszen, faszén nagyban és kicsinyben.

Állandó nagy
raktár gyász-
kalapokban.

**Szabolcsmegye legnagyobb női felöltő- és
kalap áruháza**

Óriási választék
selyem és flanel
blousokban.

Rózsá

LAJOS utóda

Nagy választék szörme Boákban meglepő
olcsó áron.

Óriási választék
selyem és flanel
blousokban.

Állandó nagy
raktár gyász-
kalapokban.